

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

ՀՈՒՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ

2021թ. դեկտեմբերի 29-ի թիվ 461 որոշմամբ

Ա.Ո. ԳԱՐԲԻՆՅԱՆ

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

ՀԱՇՎԱՊԱՀԻ ԴՊՐՈՑԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ
ԾՐԱԳՐԻ

Հաշվապահի դպրոցի ուսումնական կրթական ծրագրի հիմքում դրված է Հաշվապահների միջազգային դաշնության՝ ՀՄԴ, (International Federation of Accountants, IFAC) կրթական ստանդարտների հիման վրա /Handbook of International Education Pronouncements/: Հաշվապահների միջազգային դաշնության ութ կրթական ստանդարտները սահմանում են պրոֆեսիոնալ հաշվապահի /աուդիտորի/ պատրաստման՝ ներառյալ կրթության, մասնագիտական փորձի և շարունակական մասնագիտական զարգացման ապահովման համար անհրաժեշտ միջազգային պահանջները:

Ծրագիրը ներառում է կրթական հատված և մասնագիտական աշխատանքային փորձ: Կրթական պահանջները ներառում են մասնագիտական կրթությունը, որը տրվում է քննական ութ առարկաների միջոցով, և ընդհանուր կրթությունը:

Ծրագրի կրթական հատվածը ներառում է երկու բաղադրիչ.

ա/. Կրթական առարկաների անվանումը, նպատակ, բովանդակություն և գնահատման մեթոդաբանություն,

բ/. Գիտելիքի ստուգման բաղադրիչ, այն է քննությունների անցկացման պատշաճ կազմակերպում:

1. Ծրագրի որակավորման համակարգը իրագործվում է երեք մակարդակով. **“Վկայագրված հաշվետար”, “Որակավորված հաշվապահ”, “Որակավորված աուդիտոր”** :
2. Առաջին մակարդակում ներառված են երկու քննական առարկաներ՝ **“Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ”** և **“Ֆինանսական տեղեկատվություն կառավարման համար”**: Առաջին մակարդակի առարկաների քննությունները հանձնելու դեպքում մասնակիցը ստանում է **“Վկայագրված հաշվետար”**-ի որակավորում և վկայական: Երկրորդ մակարդակում ներառված են հինգ քննական առարկաներ՝ **“Իրավագիտության հիմունքներ”, “ՀՀ հարկային օրենսդրություն”, “Ֆինանսական կառավարում և վերահսկողություն”, “Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում”**,

“Նորմատիվ իրավական կարգավորում”

3. Մասնակիցը ստանում է *“Որակավորված հաշվապահ”*-ի որակավորում և համապատասխան վկայական, եթե.

ա/. հանձնել է առաջին և երկրորդ մակարդակի առարկաների

քննությունները, բ/. ունի բարձրագույն կրթություն,

գ/. ունի նվազագույնը 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ:

4. Երրորդ մակարդակում ներառված է մեկ առարկա՝ *“Առևտրի և ներքին վերահսկողություն”*:

5. Ծրագրի մասնակիցը ստանում է *“Որակավորված առևտրորդ”*-ի որակավորում և համապատասխան վկայական, եթե.

ա/. հանձնել է առաջին, երկրորդ և երրորդ մակարդակի առարկաների քննությունները,

բ/. ունի բարձրագույն կրթություն,

գ/. ունի նվազագույնը 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ:

Գլուխ 2. Պասընթացների կազմակերպումը, գիտելիքի ստուգում և քննությունների անցկացումը

1. Ծրագրի դասընթացներին կարող են մասնակցել ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ, օտարերկրյա քաղաքացիները և քաղաքացիություն չունեցող անձինք:
2. Ծրագրի դասընթացներին մասնակցելու համար դիմորդը ներկայացնում է հետևյալ փաստաթղթերը՝
 - a. դիմում (հավելված 2)
 - b. անձնագրի կամ անձը հաստատող այլ փաստաթղթի պատճեն,
 - c. լուսանկար 1 հատ՝ 3 x 4 չափի,
 - d. դասընթացի համար վճարումը հավաստող փաստաթուղթ:
3. Ծրագրի համակարգի քննություններին կարող են մասնակցել ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ օտարերկրյա քաղաքացիները և քաղաքացիություն չունեցող անձինք:
4. Ծրագրի քննություններին մասնակցելու համար դիմորդը ներկայացնում է հետևյալ փաստաթղթերը՝
 - a. դիմում (հավելված 3)
 - b. անձնագրի կամ անձը հաստատող այլ փաստաթղթի պատճեն,

- եթե չի մասնակցել դասընթացին,
- c. լուսանկար 1 հատ՝ 3 x 4 չափի, եթե չի մասնակցել դասընթացին,
- d. քննության մասնակցության համար վճարումը հավաստող փաստաթուղթ:
5. Ծրագրի քննությունների մասնակցության վճարները սահմանվում են դպրոցի տնօրինության կողմից՝ համաձայնեցնելով Դպրոցի Խորհրդի հետ:
6. Քննությունների վերահսկողությունը իրականացնում է Դպրոցի քննական հանձնաժողովը:

Գլուխ 3. Ծրագրի մասնակիցների անդամակցությունը Հայաստանի հաշվապահների և աուդիտորների ասոցիացիային

7. ՀՀԱԱ «Վկայագրված հաշվետար»-ի որակավորում ունեցող անձը, ով դարձել է ՀՀԱԱ անդամության թեկնածու, այդ կարգավիճակը պահելու նպատակով կամ ՀՀԱԱ (լիիրավ) անդամ դառնալու համար 5 տարվա ընթացքում պետք է ստանա ՀՀԱԱ «Որակավորված հաշվապահ»-ի կամ «Որակավորված աուդիտոր»-ի որակավորում:
8. ՀՀԱԱ «Որակավորված հաշվապահ»-ի և «Որակավորված աուդիտոր»-ի որակավորում ունեցող անձիք կարող են դառնալ ՀՀԱԱ (լիիրավ) անդամ (ՀՀԱԱ կանոնադրություն, հոդված 7.3)
9. ՀՀԱԱ «Որակավորված հաշվապահ»-ի և «Որակավորված աուդիտոր»-ի որակավորումներ ունեցող անձը, ով դառնում է ՀՀԱԱ անդամ, պարտավոր է պահպանել շարունակական մասնագիտական զարգացման պահանջները: Տարեկան շարունակական մասնագիտական զարգացման միջոցառումների պարտադիր մասնակցության նվազագույն ժամաքանակը սահմանված է 40 ժամ: Շարունակական մասնագիտական զարգացման պահանջները կանոնակարգվում են «ՀՀԱԱ շարունակական մասնագիտական զարգացման ընթացակարգ»-ով :

**Առարկա 1.1 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ
ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ**

Դասընթացի նպատակը

- Ապահովել գիտելիքներ և հմտություններ հաշվապահական հաշվառման բնագավառում, որոնք հնարավորություն են ընձեռում՝
- գրանցել տնտեսական գործառնությունները կրկնակի գրանցման եղանակով,
 - պատրաստել կազմակերպությունների տարեկան

- ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան, վերլուծել ֆինանսական հաշվետվությունները:

Դասընթացի բովանդակությունը

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ

- Ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներ
- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների հիմնադրամ (ՖՀՄՄՀ))
- Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման սկզբունքներ
- Հաշվապահական հաշիվներ և կրկնակի գրանցում

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ

- Ոչ ընթացիկ ակտիվներ
- Ընթացիկ ակտիվներ
- Ընթացիկ պարտավորություններ
- Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ
- Սեփական կապիտալ
- Պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ և հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակը/ Ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները և նրանց անհրաժեշտ տեղեկատվությունը.

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հիմնական բնութագիրը
- Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում
- Պարզ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄ ԵՎ

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

- Ֆինանսական գործակիցներ, դրանց մեկնաբանումը և վերլուծությունը

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

- Փաստաթղթավորում և գործարքների գրանցում

Գնահատման մեթոդը

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն՝ կազմված բազմակի ընտրության հարցերից

/առավելագույնը միավորների 50%/ և գործնական տիպի խնդիրներից:

Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Առարկա 1.2 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Դասընթացի նպատակը

Ապահովել գիտելիքներ և հմտություններ, որոնք հնարավորություն են

տալիս օգտագործել ֆինանսական տեղեկատվությունը՝

- Կազմակերպությունների արտադրանքի և մատուցած ծառայությունների ինքնարժեքը հաշվարկելու համար
- կառավարչական որոշումներ ընդունելու համար:
- կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության պլանավորման, վերահսկողության, մոնիտորինգի համար,

Դասընթացի բովանդակությունը

ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

- Հաշվապահական հաշվառում կառավարման համար
- Տեղեկատվություն կառավարման համար
- Կառավարչական տեղեկատվական համակարգերը
- Ինքնարժեքի հաշվառում և ինքնարժեքի տարրերը
- Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը կառավարման համակարգում

ԻՆՔՆԱՐԺԵՔԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄ

- Ծախսումների դասակարգումը
 - Արտադրական ծախսումներ
 - Ժամանակաշրջանի ծախսեր
- Ծախսումների այլ դասակարգում
- Ծախսումների վարքագիծը: Փոփոխական և հաստատուն բաղադրիչների տարանջատումը
- Նյութական ծախսումներ
- Աշխատանքային ծախսումներ
- Վերադիր ծախսումների բաշխումը և կլանումը
- Ինքնարժեքի հաշվարկում սահմանային ծախսերի (variable costing) և ծախսերի լրիվ կլանման (absorption costing) մեթոդների միջոցով
- Ինքնարժեքի հաշվարկման համակարգեր
 - Առանձին պատվերի (Job) և խմբաքանակի (Batch) ինքնարժեքի կալկուլյացիա
 - Փուլային կալկուլյացիա (Process costing)
 - Ծառայությունների/սպասարկման ծախսումներ (Service Costing)

ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՅԱՅՈՒՄ

- Ծախսումներ – Ծավալ – Շահույթ (CVP) վերլուծություն
- Սահմանափակող գործոններ
- Որոշումների կայացմանն առնչվող ծախսեր
- Գնագոյացում

ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ և ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

- Ծախսերի նորմատիվային հաշվառում (Standard costing)
 - Նորմատիվների տեսակները
 - Ողղակի փոփոխական ծախսերի շեղումները
 - Հաստատուն վերադիր ծախսերի շեղումները
 - Հասույթի շեղումները
 - Փոխհամաձայնեցման հաշվետվության կազմումը

Գնահատման մեթոդը

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն՝ մասամբ կազմված բազմակի ընտրության հարցերից (25 հարց՝ 50 միավոր) և գործնական տիպի խնդիրներից (5 խնդիր՝ 50 միավոր):

Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Առարկա 2.1 ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

Դասընթացի նպատակը

Իրավագիտության և ՀՀ տնտեսական իրավունքի բնագավառում ապահովել գիտելիքներ, որոնք անհրաժեշտ են հաշվապահին իր մասնագիտական գործունեությունը ծավալելու համար:

Դասընթացի բովանդակությունը

ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- Քաղաքացիներ
- Իրավաբանական անձինք
- Առևտրային կազմակերպություններ
- Տնտեսական ընկերություններ
- Առևտրային կոոպերատիվներ
- Քաղաքացիական իրավունքի օբյեկտները
- Ընդհանուր դրույթներ պարտավորությունների

մասին ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԱՅԻՆ

ԻՐԱՎՈՒՆՔ/ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ

- Պայմանագրի հասկացությունը
- Պայմանագրի կնքելը, պայմանագրի փոփոխելը և դադարելը
- Պայմանագրի պայմանները, ձևը և մեկնաբանումը
- Անվավեր պայմանագրեր
- Պայմանագրերի առանձին տեսակներ
- Սեփականության և այլ գույքային իրավունքներ
- Գործարք, ներկայացուցչություն, ժամկետներ, հայցային

վաղեմություն ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԱՅԼ

ՕՐԵՆՔՆԵՐ

- Անվճարունակություն/ՏՄանակության մասին՝ ՀՀ օրենք
- Աշխատանքային իրավունք/ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք
- Վարչական իրավունք/Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին՝ ՀՀ օրենք/Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք

- Քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանությունը/ Դատական իշխանությունը և դատական համակարգը/ ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք/ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգիրք
- Լիցենզավորման իրավունք/ՏԼիցենզավորման մասին՝ ՀՀ օրենք
- Օտարերկրյա ներդրումներ/ՏՕտարերկրյա ներդրումների մասին՝ ՀՀ օրենք

Գնահատման մեթոդը

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն մասամբ կազմված հարցերից և գործնական տիպի խնդիրներից: Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Առարկա 2.2 ՀՀ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍՂՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դասընթացի նպատակը

ՀՀ հարկային օրենսդրության բնագավառում ապահովել գիտելիքներ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են հաշվապահին հարկերը և օրենքով նախատեսված այլ պարտադիր վճարները հաշվարկելու, վճարելու և համապատասխան հաշվարկներն ու հաշվետվությունները ներկայացնելու համար:

Դասընթացի բովանդակությունը

ՆԵՐՍԾՈՒԹՅՈՒՆ

▪ ՀՀ հարկային օրենսդրության հիմունքները ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՐԿԵՐ

- Շահութահարկ
- Եկամտային

հարկ ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՐԿԵՐ

- Ավելացված արժեքի հարկ
- Ակցիզային հարկ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՐԿԱՏԵՍԱԿՆԵՐԻՆ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ ՎՃԱՐՆԵՐ

- Շրջանառության հարկ
- Հաստատագրված վճարներ
- Արտոնագրային

վճարներ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՐԿԵՐ

- Գույքահարկ
- Հողի հարկ

ՊԵՏԱԿԱՆ և ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐ, ՎՃԱՐՆԵՐ

- Պետական տուրք
- Տեղական տուրքեր և վճարներ
- Մաքսատուրքեր և մաքսավճարներ
- Ճանապարհային, բնապահպանական և բնօգտագործման վճարներ

ԿՈՒՏԱԿԱՅԻՆ ՎՃԱՐՆԵՐ

- Ֆիզիկական անձանց կուտակային

վճարները **Գնահատման մեթոդը**

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն կազմված գործնական տիպի խնդիրներից: Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Առարկա 2.3 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ և ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Դասընթացի նպատակը

- զարգացնել ֆինանսական կառավարման գիտելիքներ և մեթոդներ՝ տարբեր ֆինանսավորման աղբյուրների և կապիտալ ներդրումների հնարավորությունների առավելությունները վերլուծելու և կիրառելու համար,
- ֆինանսական կառավարման բնագավառում ապահովել է խորացված գիտելիքներ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են հաշվապահին և ֆինանսիստին իրենց մասնագիտական գործունեությունները ծավալելու համար,
- կառավարչական հաշվառման մեթոդները կիրառել ձեռնարկատիրական գործունեության պլանավորման և վերահսկողության համար:

Դասընթացի բովանդակությունը

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

- Տնտեսական միջավայրի բնութագրերը: Պետական միջամտությունը և կարգավորումը
- Ֆինանսական կառավարման նպատակները
- Ֆինանսական կառավարման միջավայրը
- Ֆինանսական մաթեմատիկայի հիմունքները
- Ֆինանսական վերլուծության հիմունքները
- Շրջանառու կապիտալի կառավարում
 - Ամբողջական մոտեցում: Գործառնական ցիկլ
 - Պաշարների կառավարում
 - Դեբիտորների և կրեդիտորների կառավարում
 - Կանխիկի կառավարում
- Ֆինանսավորման աղբյուրները
 - Բաժնետիրական կապիտալի աղբյուրներ
 - Պարտքային ֆինանսավորման աղբյուրներ
 - Ֆինանսավորման այլ ձևեր
 - Որոշումներ կապիտալի կառուցվածքի վերաբերյալ
- Ֆինանսական և գործառնական լծակ
- Կապիտալ ներդրումների խորացված գնահատում
 - Ներդրումների գնահատման մեթոդները
 - Ֆինանսավորման մեթոդի ընտրությունը
 - Ներդրումային նախագծերի ընտրությունը կապիտալի չափավորման դեպքում
 - Ներդրումների գնահատումը անորոշության պայմաններում

ԽՈՐԱՑՎԱԾ ԿԱՌԱՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ

- Ինքնարժեքի կալկուլյացիայի մեթոդներ, արդի իրավիճակը այդ ոլորտում
- Անուղղակի ինքնարժեքի ձևավորման մեթոդներ. ABC մեթոդ
- Հատուկ պատվերի և ծառայությունների ինքնարժեքի կալկուլյացիա
- Փուլային կալկուլյացիա

- Նորմատիվային (ստանդարտ) ծախսումներ և շեղումների վերլուծություն
- Բյուջեի պլանավորում
- Այլընտրանքային բյուջետային համակարգեր
- Ինքնարժեք և որոշումների կայացում

Գնահատման մեթոդը

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն կազմված գործնական տիպի խնդիրներից: Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Առարկա 2.4 ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

Դասընթացի նպատակը

Այս դասընթացը հիմնված է 1.1 “Ֆինանսական հաշվառման հիմունքներ” դասընթացի վրա և ապահովում է խորացված գիտելիքներ և հմտություններ հաշվապահական հաշվառման կարգավորող համակարգի, Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համապատասխան առանձին և համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու և ներկայացնելու, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծության վերաբերյալ:

Դասընթացի բովանդակությունը

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՅԹՆԵՐԸ և ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

- Հիմնական դրույթներ և կարգավորող համակարգ,
- Ֆինանսական հաշվետվողականություն,
- Հաշվետվությունների պատրաստում.
 - Ֆինանսական վիճակի մասին,
 - Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին,
 - Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին;

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության պատրաստում անուղակի մեթոդով,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծություն և մեկնաբանության,
- Մեկ բաժնետոմսին բաշվող շահույթի հաշվարկում:

ԱՌԱՆՁԻՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ՖՀՄՍ ՄՈՏԵՅՈՒՄՆԵՐ

- հիմնական միջոցներ, վաճառքի համար մատչելի ոչ ընթացիկ ակտիվներ
- ոչ նյութական ակտիվներ, հետազոտություն և մշակում, պաշարներ
- փոխառության ծախսումներ, արտաժողովի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն;
- արժեզրկում, պայմանական դեպքեր, կապակցված կողմերի բացահայտում, հետագա դեպքերի ազդեցություն;
- հասույթ, սեզմենտային տեղեկատվություն,

- Խմբի հաշվառում, համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում,
- Ասոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում ներդրումների հաշվառում,

Գնահատման մեթոդը

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն կազմված գործնական տիպի խնդիրներից: Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Առարկա 2.5 «Նորմատիվ իրավական կարգավորում»

Դասընթացի նպատակը

Այս դասընթացը հիմնված է **Նորմատիվ իրավական կարգավորման օրենքների և ակտերի** վրա և ապահովում է խորացված գիտելիքներ և հմտություններ նորմատիվ իրավական օրենքներում:

Դասընթացի բովանդակությունը

օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **նորմատիվ իրավական ակտ**՝ Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդի, ինչպես նաև Սահմանադրությամբ նախատեսված մարմինների կամ պաշտոնատար անձանց ընդունած գրավոր իրավական ակտ, որը պարունակում է վարքագծի պարտադիր կանոններ անորոշ թվով անձանց համար.

2) **օրենսդրական ակտ**՝ Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդի կամ Ազգային ժողովի ընդունած նորմատիվ իրավական ակտ՝ Սահմանադրություն, սահմանադրական օրենքներ և օրենքներ.

3) **ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտ**՝ Սահմանադրության և օրենքների հիման վրա և դրանց իրականացումն ապահովելու նպատակով օրենքով լիազորված լինելու դեպքում Սահմանադրությամբ նախատեսված մարմինների ընդունած նորմատիվ իրավական ակտ.

4) **օրենսգիրք**՝ օրենք, որը միավորում է իրավունքի ամբողջ ճյուղի կամ դրա առանձին մասի՝ համասեռ հասարակական հարաբերությունները կարգավորող բոլոր կամ հիմնական նորմերը.

5) **անհատական իրավական ակտ**՝ նորմատիվ իրավական ակտի հիման վրա և դրան համապատասխան ընդունված գրավոր իրավական ակտ, որը սահմանում է վարքագծի կանոն կամ առաջացնում է փաստական հետևանքներ և վերաբերում է միայն դրանում անհատապես նշված անձի կամ անձանց.

6) **ներքին իրավական ակտ**՝ նորմատիվ իրավական ակտի հիման վրա և դրան համապատասխան ընդունված իրավական ակտ, որը սահմանում է վարքագծի կանոն այն անձանց խմբի համար, որոնք դա ընդունող մարմնի հետ աշխատանքային կամ վարչական հարաբերությունների մեջ են կամ օգտվում են դա ընդունող մարմնի ծառայություններից կամ աշխատանքներից.

7) **օրենսդրություն**՝ օրենսդրական և ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերի ամբողջություն.

8) **համատեղ նորմատիվ իրավական ակտ**՝ օրենքով ուղղակի նախատեսված դեպքում ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտ ընդունելու իրավասություն ունեցող երկու կամ ավելի մարմինների համատեղ ընդունած նորմատիվ իրավական ակտ:

9) **կարգավորման ազդեցության գնահատում**՝ նորմատիվ իրավական ակտի ընդունման արդյունքով հնարավոր փոփոխությունների վերլուծություն, իսկ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծի դեպքում՝ Կառավարության բյուջետային ուղերձով ներկայացված տեղեկատվություն:

10) **հանրային քննարկում**՝ իրավաստեղծ գործընթացին հասարակության մասնակցության, գործընթացի թափանցիկության և հաշվետվողականության ապահովման նպատակով սույն օրենքով սահմանված նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի վերաբերյալ հանրության իրազեկման, ինչպես նաև հանրային կարծիքը բացահայտելու, դրանց վերաբերյալ դիտողություններ և առաջարկություններ ստանալու և դրանք ամփոփելու գործընթաց:

Առարկա 3.1 ԱՌԻԴԻՏ և ՆԵՐՔԻՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Դասընթացի նպատակը՝

- ապահովել գիտելիքներ և հմտություններ՝ աուդիտի միջազգային ստանդարտները կիրառելու համար,
- ապահովել տեսական հիմքեր՝ որակյալ աուդիտորական գործունեություն իրականացնելու համար,
- ապահովել տեսական հիմքեր աուդիտի գործնական դասընթացին աջակցելու համար:

Դասընթացի բովանդակությունը

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿՋՈՒՆՔՆԵՐ, ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ, ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔԻ ՍՏԱՆՁՆՈՒՄ

- Կարգավորումը և շրջանակները,
- Աուդիտի էթիկայի կանոնները,
- Անկախություն, պատվիրատուների ընդունում և շարունակում,
- Նամակ-պարտավորագիր:

ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

- Աուդիտի գործընթացը՝ պլանավորում, ապացույցների հավաքում և ամփոփում,
- Աուդիտի ռիսկերի որոշում, փաստաթղթավորում և ռիսկերին արձագանքում,
- Էականություն, գնահատված էականության կիրառում պլանավորման, ապացույցների հավաքման և ամփոփման փուլում,
- Խարդախության և սխալների ռիսկի գնահատում,
- Վերահսկողության միջավայրի տարրերը, փաստաթղթավորում:

ԱՊԱՑՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԳՐՈՒՄ, ՀԱՎԱՍՏԻԱՑՈՒՄՆԵՐ

- Աուդիտորական ապացույցների հավաքման ընթացակարգեր,

- Առողիտորական ապացույցների համապատասխանություն և բավականաչափ լինելը,
- Առողիտորական ընտրանք,
- Առանձին հոդվածների գծով առողիտորական ապացույցներ, ներառյալ արտաքին հավաստիացումներ,
- Վերահսկողության թեստեր,
- Վերլուծական ընթացակարգեր:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ, ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

- Հաղորդակցություն պատվիրատուի ղեկավարության հետ,
- Առողիտորական եզրակացությունների տեսակները և կիրառման հանգամանքները;

Գնահատման մեթոդը

Ուսանողները պետք է հանձնեն քննություն կազմված գործնական տիպի խնդիրներից: Քննությունը համարվում է հանձնած, եթե մասնակիցը 100 հնարավոր միավորից հավաքել է 50 և ավելի միավոր:

Ученый совет
Российско-Армянского
университета

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄՈՒՄ

1. Որ դասընթաց(ներ)ի համար եք դիմում (խնդրում ենք նշել դասընթաց(ներ)ի անվանումը)

2. Դիմորդի ազգանունը, անունը, հայրանունը

ազգանուն անուն հայրանուն

3. Դիմորդի անձնագրի համարը _____

4. Բնակության հասցեն

Երկիր _____ Փոստային ինդեքս _____

Շրջան _____ Քաղաք/գյուղ _____

Փողոց _____ Բնակարանի համար _____

Շենք/տուն _____ Հեռախոսի համար _____

Էլեկտրոնային փոստ _____

5. Տեղեկություն աշխատանքի (զբաղվածության)

մասին Եթե աշխատում եք, ապա խնդրում ենք լրացնել ստորև.

Կազմակերպության անվանումը _____

Զբաղեցրած պաշտոնը _____

Զբաղվածությունը _____

Ստորագրություն

Ամսաթիվ

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԴԻՄՈՒՄ

1. Ազգանուն, անուն, հայրանուն

2. Որ քննությունների համար եք դիմում (խնդրում ենք նշել առարկաների անվանումները)

1. 3.

2. 4.

3. Ծննդյան ամսաթիվը (օր/ամիս/տարի)

4. Անձնագրի (անձը հաստատող այլ փաստաթղթի) տվյալները

5. Բնակության հասցե

6. Հեռախոսահամարներ _____

(տուն)

(աշխատանքային)

(բջջային)

7. Էլ-փոստի հասցե _____

8. Եթե աշխատում եք, ապա նշեք աշխատանքի վայրը, պաշտոնը

9. Եթե ինքնազբաղված եք, խնդրում ենք նշել տեղեկություն ինքնազբաղվածության վերաբերյալ

10. Նշեք Ձեր կրթությունը

Ուսումնական հաստատությունը

Մասնագիտացում

Ընդուն. ամսաթիվ

Ավարտ.

ամսաթիվ Ստորագրություն

Ամսաթիվ